

УДК 330.3

КУЛІШ В.А.*

* аспірантка кафедри «Економічної теорії, макро- і мікроекономіки», Економічний факультет, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, вул. Головатого, 15, кв. 127, м. Бориспіль, Україна, 08302, e-mail: vkulish2019@gmail.com

ТЕНДЕНЦІЇ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ПРОМИСЛОВІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Анотація. У статті розкрито сутність іноземного інвестування та розуміння поняття «промисловість». Показано динаміку надходжень іноземних інвестицій в економіку України за 2010-2019 рр та показано галузеву структуру прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України за видами економічної діяльності у 2010-2019 рр. Проаналізовано позицію промисловості в загальному процесі залучення іноземного капіталу. Висвітлено структуру іноземного інвестування в промисловість економіки України за видами економічної діяльності у 2010-2019 рр.. Визначено основні країни-донори прямих іноземних інвестицій в промисловість економіки України. Розглянуто основні шляхи розвитку промисловості України. **Метою статті є** визначення тенденцій розвитку та особливостей іноземного інвестування промисловості національного господарства України. В ході дослідження використано комплекс загальнонаукових **методів:** метод діалектики, системний метод, метод аналізу та синтезу, індукції та дедукції, описовий метод, метод порівняння та специфічних методів, зокрема, економіко-статистичні методи, графічний метод тощо. **Практична значимість:** результати даного дослідження можуть бути використані при викладанні дисциплін «економічна теорія», «економічна політика», «інвестування», а також при розробці стратегій розвитку промисловості в Україні.

Ключові слова: іноземні інвестиції, прямі інвестиції, промисловість, структура прямих іноземних інвестицій, країни-донори

Постановка проблеми

Інвестиції є надпотужним чинником економічної стабілізації та розвитку економіки як на національному, так і на глобальному рівнях. Іноземні інвестиції є джерелом покращання платіжних балансів країн та стабілізації їхніх національних валют, стимулювання конкуренції на ринку, підвищення рівня життя у країні. Залучення іноземних інвестицій це шлях до відновлення та інтенсивного розвитку економіки, часто вони стають джерелом відновлення основних засобів на інноваційній основі. Іноземні інвестиції впливають на галузевий розвиток економіки, за рахунок диференціації прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності від основних країн-донорів.

На сьогодні прямі іноземні інвестиції надходять в усі галузі української економіки. Однак більшість країн-донорів вбачають доцільним інвестувати в галузі зі швидкою віддачею при невеликих вкладеннях. Лідером в залученні прямих іноземних інвестицій є промислова галузь. Тому дослідження

тенденцій розвитку та особливостей іноземного інвестування промисловості національного господарства України є актуальним в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідження інвестиційних процесів перебуває в центрі уваги економічних досліджень вчених-економістів. Обумовлено це тим, що загалом інвестування стосується основних засад господарської діяльності, досліджуючи в цілому процес економічного зростання. Питання залучення іноземних інвестицій в економіку країни досліджували як зарубіжні, так і вітчизняні науковці. Серед зарубіжних учених можна виокремити таких дослідників, як Брігман Е., Гітман Л., Даннінг Дж., Джонк М., Зелль А., Макконелл К., Розенберг Дж., Хаймер С., Шарп У. та інших. У вітчизняній науці проблемам інвестування присвячено праці таких авторів як: Базилевич В., Гейць В., Гражевська Н., Захожай В., Ковтун Н., Осецький В., Павленко І., Пересада А., Рожко О., Федоренко В., Черваньов Д., Якименко Ю. та інших.

Дослідження в сфері розвитку промисловості проводили такі вчені, як: Барташевська Ю., Гарматна Н., Дайнеко Л., Користін О., Остапюк Б., Ситніченко В. та інші.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Для досягнення поставленої мети нами визначено такі завдання:

- розкрити сутність поняття «іноземне інвестування» та «промисловість»;
- оцінити сучасний стан розвитку іноземного інвестування економіки України;
- охарактеризувати галузеву структуру прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України;
- проаналізувати позицію промисловості в загальному процесі залучення іноземного капіталу;
- визначити структуру іноземного інвестування в промисловість економіки України за видами економічної діяльності та за країнами-інвесторами у 2010-2019 рр.;
- розглянути основні шляхи розвитку промисловості України.

Виклад основного матеріалу дослідження

Мінливість зовнішнього середовища і вплив внутрішніх чинників на діяльність підприємств, обмеженість ресурсів та інші особливості функціонування ринків товарів чи послуг зумовлюють потребу в пошуку ефективних управлінських рішень, що дозволить краще збалансувати такі впливи, знизити рівень ризиків тощо.

Присутність іноземних інвестицій майже в кожній із ланок економіки України зумовлює підвищення значущості теоретичного обґрунтування теоретико-методологічних характеристик сутності іноземних інвестицій. Багато публікацій присвячено проблемі визначення поняття «іноземні інвестиції» та його емпіричному дослідженню. Однак досі у світовій економічній літературі не склалося єдиного методологічного підходу до визначення та виміру іноземних інвестицій.

Відповідно до Закону України «Про режим іноземного інвестування» іноземні інвестиції – це «цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту» [5].

За визначенням Федоренка В. та Захожая

В., іноземні інвестиції являють собою всі види цінностей, які вкладаються в об'єкти інвестиційної діяльності на території тієї чи іншої країни [6, с. 93].

На думку Павлової Л., іноземні інвестиції – це всі види майнових і інтелектуальних цінностей, які вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку [8, с. 399].

Отже, іноземні інвестиції – це грошові кошти, цінні папери, майно та майнові права, результати інтелектуальної діяльності, інші цінності, передбачені чинним законодавством, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності, які не заборонені законом, з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Прямі іноземні інвестиції, згідно з Базилевичем В., це інвестиції у закордонні підприємства з метою отримання прибутку, котрі надають право управлінського контролю за об'єктом, у який інвестовано капітал [3, с. 460].

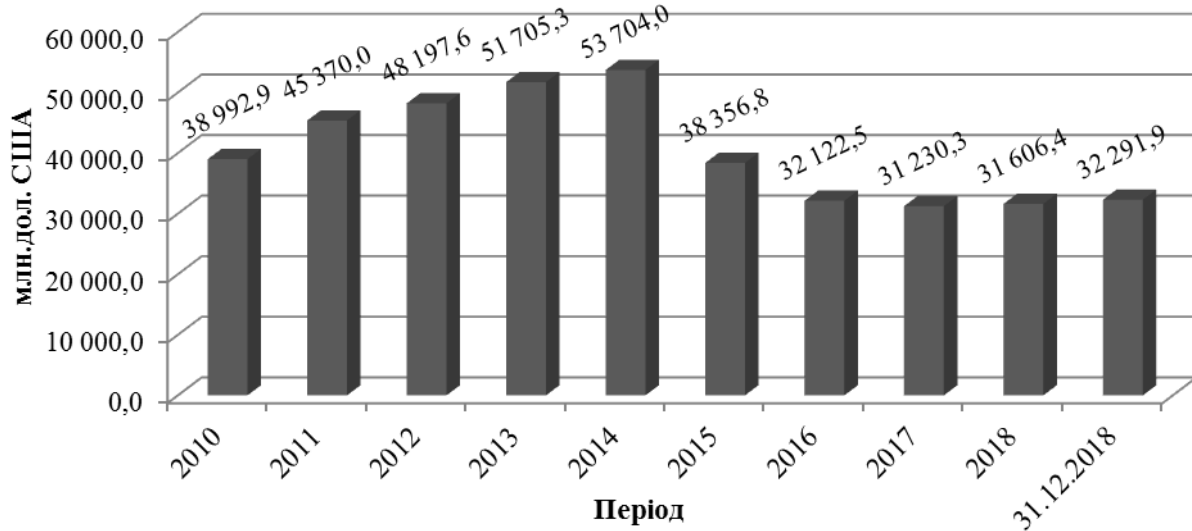
Залучення іноземних інвестицій в економіку приносять країні-реципієнту низку потенційних вигод, зокрема: розвиток галузей економіки, що отримують інвестиції; стабілізація платіжних балансів; зменшення безробіття; стимулювання конкуренції; залучення новітніх технологій; підвищення експорту; реалізація потенціалу країни; розбудова інфраструктури в країні та інші. Однак іноземне інвестування може мати і ряд негативних ефектів, зокрема: ймовірна залежність від країн-донорів; експлуатація наявних ресурсів, як сировинних, так і людських; «захоплення» територій; «відтік» кадрів; забруднення навколишнього середовища; занепад галузей «нецікавих» для іноземних інвесторів та інші. Проте, враховуючи всі переваги та недоліки іноземного інвестування національних економік, вони є необхідною складовою соціально-економічного розвитку країн.

В Україні, згідно з даними Державної служби статистики України [7] обсяги прямих іноземних інвестицій з 1994 року по 2018 рік збільшились майже в 147 разів (обсяг іноземних інвестицій в 1994 році становив 219,4 млн. дол. США). Тенденція до збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій спостерігалась до 2014 року, однак в період після 2014 і по 2017 роки

характеризувався зменшенням даного показника. З 2018 року Україна змогла відновити позитивну динаміку.

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України станом на 31

грудня 2018 року становив 32291,9 млн дол. США, в порівнянні з 31606,4 млн дол. США станом на 1 січня 2018 року (приріст складає 685,5 млн дол. США) (рис. 1).

Рис. 1. Обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал) у 2010–2019 рр., млн дол. США¹

Джерело розроблено автором на основі [7]

¹ Дані за 2010 – 2018 роки наведені станом на 1 січня відповідного року; дані за 2019 рік наведені станом на 31.12.2018 року. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, за 2014–2018рр.–також без частини зони проведення антитерористичної операції. Дані наведено наростаючим підсумком з початку інвестування

Оскільки іноземні інвестори вбачають привабливішим вкладати кошти у сфери з високим рівнем рентабельності, які забезпечують швидку віддачу при невеликих вкладах, то до основних сфер іноземного інвестування країн-інвесторів станом на

31 грудня 2018 року належать: промисловість, фінансова та страхова діяльність, а також оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (табл. 1).

Таблиця 1

Структура прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України за видами економічної діяльності у 2010-2019 рр., млн дол. США

Джерело: розроблено автором на основі [7]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	На 31.12. 2018
Усього	38992,9	45370	48197,6	51705,3	53704	38356,8	32122,5	31230,3	31606,4	32291,9
Сільське, лісове та рибне господарство	669,2	719,5	725,3	717,8	776,9	617	502,2	586,2	578,6	560,9
Промисловість	16473,7	18693,8	17303,8	18031,1	17681,4	12419,4	9893,6	9667,6	10543,7	10655,1
Будівництво	1082,2	1111,2	1176,8	1408,5	1580	1301,9	1104,1	1043,3	919,5	925,5
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	4341,1	4681,1	5346,1	6070,6	6807,8	6037,6	5247,4	5106,5	4957,8	5383

Закінчення таблиці 1

Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	923,6	1027,1	1073,1	1427,6	1535,3	1355,5	1088	1086	985,3	997
Тимчасове розміщування й організація харчування	354,1	353	374,6	411,5	446,5	382,3	332,6	330	343,3	343,4
Інформація та телекомунікація	1572,3	1734,9	1982,7	1840,4	1894,7	1646,2	2089,4	2075,7	2100,1	2191,1
Фінансова та страхова діяльність	8973,2	11498,3	12908,1	13094,9	12261,4	6421,7	4350,1	3627,4	3526,3	3512,5
Операції з нерухомим майном	2371,3	3045,6	3508,9	3878,3	4768,3	3979,4	3882,1	3764,4	3796,3	4009,6
Професійна, наукова та технічна діяльність	1133,1	1182	2072,5	2831	4006,8	2634,5	2222,6	2253,5	2131,1	2018,9
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	872,1	1110,8	1480,3	1760,4	1686,9	1340,2	1222,7	1507,3	1550,9	1522,3
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	2*	*	*	*
Освіта	25,9	7,6	6,7	9,1	12	10,7	16	21,8	21,2	21,3
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	49,8	50,7	50,4	59,3	59,9	50,7	44	44,5	36,6	35,6
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	122,4	130,9	155,2	138,7	157	141	112,5	100,7	98,8	99,1
Надання інших видів послуг	28,5	23,5	33	26,1	28,9	18,4	*	*	*	*

2*Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації.

Найбільше іноземного капіталу, 33%, надходить в промисловість («Промисловість – найважливіша галузь народного господарства, що справляє вирішальний вплив на рівень розвитку продуктивних сил суспільства; це сукупність підприємств (заводів, фабрик, шахт, електростанцій), зайнятих виробництвом знярядь виробництва як для самої промисловості, так і для інших галузей народного господарства, а також видобутком сировини, матеріалів, палива, виробництвом енергії, заготівлею лісу і подальшою обробкою продуктів, отриманих у промисловості або вироблених у сільському господарстві»[2]).

На сьогодні промисловість України характеризується переважанням традиційних технологій, притаманних періоду індустріалізації, незадовільними темпами структурно-інноваційних змін, використанням зношеного виробничого апарату. Даний стан

зумовлює дедалі більше відставання економіки від провідних індустріальних країн за рівнем промислового розвитку. Досвід цих країн свідчить про те, що основою їх конкурентоспроможності слугує швидкий науково-технологічний поступ та активне інвестування процесів впровадження технологічних новацій у виробництво. Відповідно, саме тому трансформація промисловості на інноваційній основі має бути забезпечена надходженням іноземних інвестицій [10,с 85].

Розглянувши галузеву структуру іноземного інвестування в промисловість України (рис. 2), можна зробити висновок, що лідером в залученні іноземного капіталу є переробна промисловість – майже 77% від загального обсягу залучених інвестицій в промисловість (або 25,2% від загального обсягу залученого капіталу в економіку країни). Другу позицію займає виробництво

харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – більше 26% від загального обсягу залучених інвестицій в промисловість (або 8,6% відповідно). Аутсайдерами в залученні іноземних інвестицій в промисловій галузі є такі сфери: водопостачання; каналізація,

поводження з відходами, а також виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів. Обидні сфери залучають менше 1% від загального обсягу залучених інвестицій в промисловість.

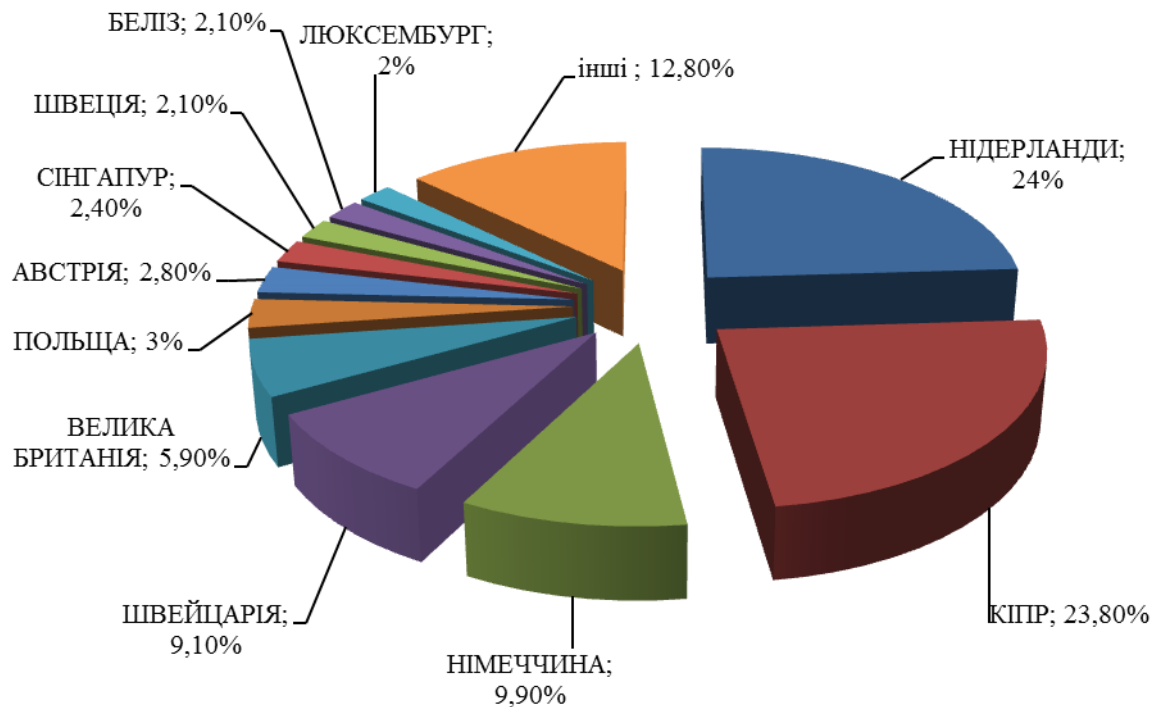
Рис. 2. Структура прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал) в промисловість економіки України станом на 31 грудня 2018 року, млн дол. США¹

Джерело: розроблено автором на основі [7]

До основних країн-інвесторів в промисловість України (рис. 3), на які припадає більше 75% загального обсягу прямих інвестицій станом на 1 липня 2019 року, входять: Нідерланди, Кіпр, Німеччина, Швейцарія та Велика Британія. Загалом, вкладення прямих інвестицій в промисловість економіки України здійснили інвестори 45 країн світу.

Незважаючи на складну економіко-політичну ситуацію, промисловість залишається вагомим частиним економіки України та в 2016-2017 рр. продемонструвала відновлювальне зростання на 2,8%. При цьому за підсумками 2016 р. промисловість забезпечувала 32% загального випуску продукції та послуг, 19% валової доданої вартості та 15% робочих місць. Загалом промисловість включає майже 40 тис. підприємств різних форм власності. Промисловість також забезпечує зайнятість у

суміжних сферах, передусім це транспорт і торгівля. За даними Єврокомісії, одне робоче місце в переробній промисловості спонукає до створення до 2 робочих місць в інших секторах. Крім того, на промисловість припадає понад 70% товарного експорту. Міжнародна торгівля промисловими товарами відіграє значну роль в економіці України: зокрема, в I півріччі 2017 р. валютні надходження від промислового експорту склали \$15,87 млрд, що сприяло стабілізації економічної ситуації в країні. Частка експорту промислових товарів у ВВП за I півріччя 2017 р. склала 34,2% - проти 29,4% у 2016 р., тобто наявний певний прогрес. Отже, промисловість є рушієм прискорення економічного розвитку та якісних змін у структурі економіки, підвищення соціальних стандартів, та обумовлює економічну безпеку країни [9].

Рис. 3. Розподіл прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в промисловість економіки України за основними країнами-інвесторами станом на 1 червня 2019 року (у % до загального обсягу)

Джерело: розроблено автором на основі [7]

Індекс промислової продукції у вересні 2019р. порівняно з попереднім місяцем та вереснем 2018р. становив відповідно 101,7% та 98,9%, за підсумками січня–вересня 2019р. – 100,0%. У добувній промисловості та розробленні кар'єрів порівняно із січнем–вереснем 2018р. індекс промислової продукції становив 102,2%, переробній – 99,4%, постачанні електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря – 98,6% [1, с. 25].

Ефективному розвитку промисловості заважають ряд негативних факторів та процесів, що відбуваються в економіці України, зокрема до них можна віднести: процеси деіндустріалізації економіки; дуже велика залежність промисловості від експорту сировинних товарів та високий рівень імпортування промислових товарів; недостатня для промисловості кількість трудових (кваліфікованих) ресурсів; регіональна концентрація промисловості;

низька ресурсоефективність промисловості, а також високий рівень забруднення; домінування в промисловості секторів з низькою доданою вартістю та інші.

Кабінет міністрів України в 2018 році схвалив «Стратегію розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року». В ній визначені основні цілі, завдання та напрями реалізації стратегії розвитку промислової галузі економіки України (табл. 2).

Зокрема до основних завдань Стратегії, які можна охарактеризувати як «міжгалузеві пріоритети промислової політики країни у середньостроковій перспективі», належать наступні [9]:

1. Модернізація та зростання промислового виробництва.
2. Регіональний розвиток промисловості.
3. Підвищення ресурсоефективності промисловості.

**Стратегію розвитку промислового комплексу України
на період до 2025 року**

Джерело: розроблено автором на основі [9]

№	Завдання	Напрями реалізації
1	Модернізація та зростання промислового виробництва	Залучення зовнішніх і внутрішніх інвестицій у промисловість
		Спрощення ведення промислової діяльності (ефективне регулювання)
		Реформування системи технічного регулювання, стандартизації та метрології
		Створення умов для розвитку конкуренції у промисловості
		Покращення системи державно-приватного партнерства в сфері промисловості
		Забезпечення підготовки професійних кадрів згідно з потребами промисловості
		Сприяння цифровізації промисловості
2	Регіональний розвиток промисловості	Забезпечення реалізації промислової політики з урахуванням економічної та інноваційної спеціалізації регіонів
		Розвиток кластерної співпраці в промисловості
		Розповсюдження сучасних організаційних форм підтримки бізнес-проектів та інновацій у сфері промисловості
		Розвиток інфраструктури відповідно до потреб промисловості з урахуванням регіональної специфіки
		Спрощення доступу до сировинних матеріалів і поглиблення їхньої переробки
3	Підвищення ресурсоефективності промисловості	Підвищення поінформованості підприємств про існуючі ресурсоефективні технології
		Стимулювання інновацій та спрощення доступу до інвестицій для впровадження ресурсозберігаючих технологій
		Впровадження ефективного регулювання у сфері ресурсозбереження та використання відновлюваних джерел енергії
		Впровадження ефективних практик управління відходами, принципів циркулярної економіки

Висновки

За результатами проведеного дослідження можна зробити такі висновки: обсяги прямих іноземних інвестицій в економіку України з 1994 року по 2017 рік збільшились майже в 147 разів; обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України станом на 31 грудня 2018 року становив 32291,9 млн дол. США; до основних сфер іноземного інвестування країн-інвесторів станом на 31 грудня 2018 року належать: промисловість, фінансова та страхова діяльність, а також оптова та роздрібна

торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів, оскільки іноземні інвестори вбачають привабливішим вкладати кошти у сфери з високим рівнем рентабельності, які забезпечують швидку віддачу при невеликих вкладеннях; промисловість отримує найбільшу кількість іноземного капіталу (33% від загального обсягу інвестування); трансформація промисловості на інноваційній основі має бути забезпечена надходженням іноземних інвестицій; лідером серед галузей промисловості в залученні іноземного капіталу є переробна промисловість – майже 77% від загального обсягу залучених інвестицій в промисловість (або 25,2% від

загального обсягу залученого капіталу в економіку країни); основними країнами-донорами в промисловість України, на які припадає більше 75% загального обсягу прямих інвестицій станом на 1 липня 2019 року, є: Нідерланди, Кіпр, Німеччина, Швейцарія та Велика Британія. Промисловість займає одну з основоположних позицій в функціонуванні економіки країни, її розвиток має вагомий вплив на функціонування економіки України та її положення в світовому співтоваристві. Розвиток промисловості супроводжують ряд

певних проблем, зокрема деіндустріалізація, відтік кадрів, домінування в промисловості секторів з низькою доданою вартістю та інші.

Однак в 2018 році Кабінет міністрів України прийняв «Стратегію розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року» де визначені основні завдання для підвищення промислового потенціалу, зокрема: модернізація та зростання промислового виробництва, регіональний розвиток промисловості, підвищення ресурсоефективності промисловості.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Доповідь «Про соціально-економічне становище України» за січень вересень 2019 року [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Економічна безпека: навч. посіб. [Електронний ресурс] / О.С. Користін, О.І. Барановський, Л.В. Герасименко та ін. – К.: Алерта; КНТ; Центр учб. літератури, 2010. – 368 с. – Режим доступу: <https://westudents.com.ua/glavy/16459--2-promislovst-virshalniy-chinnik-ekonomchno-bezpeki.html>
3. Економічна теорія: політекономія : практикум: навч. посіб. / ред. В. Д. Базилевич. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2013. – 494 с.
4. Жовнірчик Я. Ф. Процеси інтернаціоналізації та глобалізації на сучасному етапі розвитку та посилення взаємозалежності національних економік [Електронний ресурс] / Я. Ф. Жовнірчик. // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2012. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2012_2_5
5. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 № 93/96-ВР / Верховна Рада України [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>
6. Захожай В. Б., Федоренко В.Г. Страховий та інвестиційний менеджмент. – К.: МАУП, 2002. – 344с.
7. Зовнішньоекономічна діяльність [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Павлова Л.Н. Фінанси підприємств: Підручник для вузів. – М.: Фінанси, ЮНІТІ, 1998. – 639с.
9. Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року» [Електронний ресурс] // Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=10ef5b65-0209-4aa1-a724-49fd0877d8d6&title=ProjektRozporiadzhenniaKabinetuMinistrivUkrainiproSkhvalenniaStrategiiRozvitkuPromislovoogoKompleksuUkrainiNaPeriodDo2025-Roku>
10. Розвиток промисловості для забезпечення зростання та оновлення української економіки : науково-аналітична доповідь / за ред. д-ра екон. наук Дейнеко Л.В.; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2018. – 158 с.

КУЛИШ В.А. *

*аспірантка кафедри «Економічної теорії, макро- і мікроекономіки», Економічний факультет, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, ул. Головатого, 15, кв. 127, г. Борисполь, Україна, 08302, e-mail: vkulish2019@gmail.com

ТЕНДЕНЦИИ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В ПРОМЫШЛЕННОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Аннотация. В статье раскрыта сущность иностранного инвестирования и понятия «промышленность». Показана динамика поступлений иностранных инвестиций в экономику Украины за 2010-2019 гг и показано отраслевую структуру прямых иностранных инвестиций (акционерного капитала) в экономику Украины по

видам экономической деятельности в 2010-2019 гг. Проанализированы позицию промышленности в общем процессе привлечения иностранного капитала. Освещена структуру иностранного инвестирования в промышленность экономики Украины по видам экономической деятельности в 2010-2019 гг. Определены основные страны-доноры прямых иностранных инвестиций в промышленность экономики Украины. Рассмотрены основные пути развития промышленности Украины. **Целью** статьи является определение тенденций развития и особенностей иностранного инвестирования промышленности национального хозяйства Украины. В ходе исследования использован комплекс общенаучных **методов**: метод диалектики, системный метод, метод анализа и синтеза, индукции и дедукции, описательный метод, метод сравнения и специфических методов, в частности, экономико-статистические методы, графический метод и др. **Практическая значимость**: результаты данного исследования могут быть использованы при преподавании дисциплин «экономическая теория», «экономическая политика», «инвестирование», а также при разработке стратегий развития промышленности в Украине.

Ключевые слова: иностранные инвестиции, прямые инвестиции, промышленность, структура прямых иностранных инвестиций, страны-доноры.

KULISH V.A.*

* PhD student of the Department of Economic Theory, Macro- and Microeconomics, Faculty of Economics, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Golovato str., 15, apt. 127, Boryspil, Ukraine, 08302, e-mail: vkulish2019@gmail.com

TENDENCIES OF ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS IN THE NATIONAL ECONOMY OF UKRAINE

Abstract. The article describes the essence of foreign investment and understanding of the concept of "industry". The dynamics of foreign investment inflows into the economy of Ukraine for 2010-2019 is shown and the branch structure of foreign direct investment (equity) in the economy of Ukraine by types of economic activity in 2010-2019 is analyzed. The position of industry in the overall process of attracting foreign capital is analyzed. The structure of foreign investment in the industry of the economy of Ukraine by types of economic activity in 2010-2019 is revealed. The main donor countries of direct foreign investments in the industry of the economy of Ukraine are identified. The basic ways of development of industry of Ukraine are considered. The **purpose** of the article is to determine the trends of development and features of foreign investment of the national economy of Ukraine. During the research, a set of general scientific **methods** was used: dialectic method, systemic method, method of analysis and synthesis, induction and deduction, descriptive method, comparison method and specific methods, in particular, economic-statistical methods, graphical method, etc. **Practical relevance**: the results of this study can be used in teaching the subjects "economic theory", "economic policy", "investing", as well as in the development of industrial development strategies in Ukraine.

Keywords: foreign investment, direct investment, industry, structure of foreign direct investment, donor countries

REFERENCES

1. Dopovid «Pro sotsialno-ekonomichne stanovyshche Ukrainy» za sichen veresen 2019 roku [Elektronnyi resurs] // Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Ekonomichna bezpeka: navch. posib. [Elektronnyi resurs] / O.Ie. Korystin, O.I. Baranovskiy, L.V. Herasyenko ta in. – K.: Alerta; KNT; Tsentr uchb. literatury, 2010. – 368 s. – Rezhym dostupu: <https://westudents.com.ua/glavy/16459--2-promislovst-virshalniy-chinnik-ekonomchno-bezpeki.html>
3. Ekonomichna teoriia: politekonomiia : praktykum: navch. posib. / red. V. D. Bazylevych. – 2-he vyd., ster. – K. : Znannia, 2013. – 494 s.
4. Zakon Ukrainy «Pro rezhym inozemnoho investuvannia» vid 19.03.1996 № 93/96-VR / Verkhovna Rada Ukrainy [iz zminamy ta dopovnenniamy] [Elektronnyi resurs] // Verkhovna Rada Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>
5. Zhovnirchik Ya. F. Protsesy internatsionalizatsii ta hlobalizatsii na suchasnomu etapi rozvytku ta posylennia vzaïmozalezhnosti natsionalnykh ekonomik [Elektronnyi resurs] / Ya. F. Zhovnirchik. // Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok. – 2012. – № 2. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2012_2_5
6. Zakhochai V. B., Fedorenko V.H. Strakhovyi ta investytsiinyi menedzhment. – K.:MAUP, 2002. – 344s.
7. Zovnishnoekonomichna diialnist [Elektronnyi resurs] // Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. – Rezhym

dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

8. Pavlova L. N. *Finansy pidpriemstv: Pidruchnyk dlia vuziv.* – M.: Finansy, YuNITI, 1998. – 639s.

9. Proekt rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia Stratehii rozvytku promyslovoho kompleksu Ukrainy na period do 2025 roku» [Elektronnyi resurs] // Ministerstvo rozvytku ekonomiky, torhivli ta silskoho hospodarstva. – Rezhym dostupu: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=10ef5b65-0209-4aa1-a724-49fd0877d8d6&title=ProektRozporiadzhenniaKabinetuMinistrivUkrainiproSkhvalenniaStrategiiRozvitkuPromislovoKompleksuUkrainiNaPeriodDo2025-Roku>

10. Rozvytok promyslovosti dlia zabezpechennia zrostantia ta onovlennia ukrainskoi ekonomiky : naukovo-analitychna dopovid / za red. d-ra ekon. nauk Deineko L.V. ; NAN Ukrainy, DU «In-t ekon. ta prohnozuv. NAN Ukrainy». – K., 2018. – 158 s.

Надійшла 10.10.2019 р.

Стаття рекомендована до друку: д.е.н., професор, Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна Л.С. Головкова, д.е.н, професор кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки, Київського національного університету імені Тараса Шевченка Осецький В.Л.